

Тарасенко Ярослав Володимирович

кандидат технічних наук, старший викладач кафедри інформаційних технологій проектування, докторант, Черкаський державний технологічний університет, Україна

АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ПОВЕДІНКИ ПРОПАГАНДИСТА

Сучасне суспільство перебуває на етапі переходу до кібернетичної форми, а інформаційний простір все більше розширюється. В такому випадку, найбільшу небезпеку несе в собі деструктивне навіювання та маніпуляція свідомістю, що може бути представлено як навмисним викривленням фактів, так і формуванням необхідного світогляду, шляхом відкритого чи прихованого імперативного втручання в свідомість чи підсвідомість громадян. З метою забезпечення свободи волі та запобігання можливості розпалювання внутрішньої ворожнечі на ряду зі збереженням репутації країни на міждержавному рівні проводяться дії, пов'язані з інформаційним протиборством.

Кібернетичне суспільство передбачає появу методів та інформаційних систем, що дозволяють проводити комп'ютерне моделювання поведінки зловмисника, який здійснює деструктивну пропаганду. В [1] пропонується методологія моделювання взаємодії антагоністичних агентів в системах кібербезпеки. Однак, недолік даної методології полягає у моделюванні реакції на основі системи прийняття рішень. При цьому враховується психологічний та лінгвістичний аспект окремо, не залежно від темпорального розвитку психолінгвістичного портрету зловмисника. Більшість методів взагалі не розглядають психологічний аспект. Це зумовлює складність прогнозу реакції зловмисника на спробу протидіяти йому, а отже і неможливість оцінити ефект від протидії. Особливо яскраво це можна спостерігати при реалізації зловмисником деструктивної пропаганди. Існуючі підходи дозволяють прогнозувати дії зловмисника та особи, що здійснює захист. Специфіка, протидії пропаганді, зокрема здійснення зворотного інформаційного впливу

передбачає аналіз успішності зворотного впливу, шляхом виміру рівня деструктивності при здійсненні подальшої пропаганди.

Основою на дослідженнях [2] щодо прогнозування поведінки зловмисника шляхом виміру його дій в реальному часі, можна припустити, що формалізовані методи опитування інформанту дозволять отримати проміжні результати поведінки зловмисника. При цьому, результати визначення контент-критеріїв семантичної категорії психолінгвістичного портрету пропагандиста [3] дозволять врахувати специфіку протидії пропаганді. Лінгвокомбінаторний підхід моделювання дозволить визначити вкладений в семантичну одиницю смисл для врахування лінгвістичних характеристик, а відповідність семантичної одиниці критерію семантичної категорії, що належить пропагандисту дозволить врахувати специфіку системи кібербезпеки, що протидіє деструктивній інформаційній пропаганді. При цьому, основні перспективи інформаційних систем комп'ютерного моделювання поведінки пропагандиста полягають в дослідженні семантики з використанням квантового формалізму для врахування психологічних властивостей конкретного пропагандиста та для прогнозу його реакції на зворотний вплив на нього з огляду на прогноз темпорального потенційного розвитку його психолінгвістичного портрету.

Список джерел:

1. O. Milov, A. Voitko, I. Husarova, O. Domaskin, Y. Ivanchenko, I. Ivanchenko, O. Korol, H. Kots, I. Opriskyu, O. Frazze-Frazenko «Development of methodology for modeling the interaction of antagonistic agents in cybersecurity systems», *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, Vol. 2, No. 9 (98), P. 56-66, 2019. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2019.164730>.
2. T. Kelley, M. J. Amon, B. I. Bertenthal «Statistical Models for Predicting Threat Detection From Human Behavior», *Frontiers in Psychology*, Vol. 9, 2018. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2018.00466/full> (дата звернення: 15.04.21)
3. Ya. Tarasenko «Content-criteria of psycholinguistic portrait's semantic category for researching the group propaganda», *Ukrainian Scientific Journal of Information Security*, No. 1 (26), P. 5-13, 2020. DOI: <https://doi.org/10.18372/2225-5036.26.14526>